

شناسایی الگوهای ذهنی راهکارهای توسعه ورزش با رویکرد تربیتی در دانشگاه فرهنگیان کشور

فریبرز رضانی^۱، مهدی طالب پور^۲، کیانوش شجیع^۳

۱. مربی، گروه آموزش تربیت بدنی، دانشگاه فرهنگیان

۲. استاد، دانشکده علوم ورزشی دانشگاه فردوسی مشهد (نویسنده مسئول)

۳. دکترای مدیریت ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۱/۱۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۷/۱۹

چکیده

تحقیق حاضر با هدف کشف مدل ذهنی خبرگان در مورد راهکارهای توسعه ورزش در دانشگاه فرهنگیان با توجه به جنبه‌های تربیتی آن انجام گرفت و در آن از روش‌شناسی کیو استفاده شد. پژوهش بر اساس هدف کاربردی، به لحاظ ماهیت توصیفی-اکتشافی و به دلیل کاربرد روش‌شناسی کیو از نوع پژوهش‌های آمیخته است. جامعه پژوهش کلیه اساتید و کارشناسان خبره، پیشکسوتان ورزش دانشگاه، مدیران اداری و سرپرستان شبانه‌روزی فعال در این حوزه بودند و به روش نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی انتخاب شدند. برای انجام این پژوهش از نمودار کیو با توزیع شبه نرمال و توزیع اجباری استفاده شد. داده‌ها به کمک تحلیل عاملی کیو تجزیه و تحلیل و ذهنیت‌های مختلف شرکت‌کنندگان شناسایی گردید. بر پایه نتایج پژوهش، نه (۹) الگوی ذهنی متمایز در خصوص راهکارهای توسعه ورزش با رویکرد تربیتی در دانشگاه فرهنگیان شناسایی شد. عوامل انگیزشی بیرونی، ساخت و توسعه اماکن و تجهیزات مناسب و استاندارد، توجه به نیازهای جسمی، تربیتی و روانی افراد، امکان مشارکت اعضای خانواده و دوستان در فعالیت‌ها، درونی سازی ارزش مشارکت در برنامه‌های ورزشی، مدیریت و برنامه‌ریزی آگاهانه، تبلیغ و اطلاع رسانی مناسب، توجه به هزینه‌ها و مسائل مالی از جمله الگوهای ذهنی استخراج شده است. به طور کلی مدیریت دانشگاه فرهنگیان در صورت توجه به الگوهای ذهنی استخراج شده می‌تواند به رشد و توسعه ورزش در دانشگاه و بهره‌مندی از آن کمک کند و سازمان خود را در راستای اهداف عالی تعلیم و تربیتی هدایت نماید.

واژگان کلیدی: الگوی ذهنی، توسعه ورزش تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، روش‌شناسی کیو

1. Email: Farali1345@gmail.com

2. Email: mtalebpour@um.ac.ir

3. Email: kianooshshajie@yahoo.com

مقدمه

امروزه معلمان بخش عمده‌ای از زندگی خود را در کار معلمی و در مدرسه می‌گذرانند و البته انگاره شغلی معلمان به شغلشان و تلقی آنان از مدرسه، تأثیر فراوانی در کیفیت کار و زندگی آنان دارد. (لهسایی زاده و همکاران، ۲۰۰۶). معلمین همواره از نظر ذهنی و عملی تأثیر ماندگاری بر دانش آموزان دارند، بنابراین معلمینی که در زندگی شخصی و در دوره پر اهمیت آموزش و کارآموزی توانسته باشند معیارها و باورهای درست را در وجود خود نهادینه سازند قطعاً می‌توانند تأثیرات مطلوب‌تری بر دانش آموزان خود بگذارند. یکی از مهمترین شاخصه‌های یک معلم خوب، برخورداری از سلامت جسمانی و حسن خلق در برخورد با دیگران است. معلمینی که از نشاط و روحیه‌ای سالم برخوردار هستند معمولاً توانایی بیشتری در برقراری ارتباط و تأثیرگذاری بر روی دانش آموزان خود دارند که در نهایت موجب مشارکت در برنامه‌های ورزشی، سلامت جسم و روان و در نهایت موجب ارتقاء روابط اجتماعی دانش آموز خواهد شد (قراملکی و همکاران، ۲۰۱۶).

علی‌رغم افزایش آگاهی عمومی افراد درباره عوارض و پیامدهای ناشی از بی‌تحركی، بر اساس شواهد موجود فقط درصد کمی از جامعه دانشگاهی مورد نظر از برنامه‌های ورزشی دانشگاه استقبال می‌کنند. جامعه دانشگاهی را می‌توان اساتید، کارمندان و دانشجویانی تعریف کرد که در دانشگاه‌ها، نهادها و مؤسسات آموزشی مشغول به فعالیت هستند. دانشجویان بخش مهمی از این جامعه هستند و توجه به تربیت بدنی و ورزش دانشجویان می‌تواند بسیار سازنده بوده و نتایج مثبتی در پی داشته باشد (هنسلر^۱، ۲۰۱۲). علاوه بر دانشجویان، اعضای هیئت علمی و کارکنان نیز بخش ثابت و مهم دیگری از جامعه دانشگاهی هستند. خدمت در دانشگاه همانند سایر محیط‌های کاری دارای یکنواختی‌ها، فشارهای شغلی و سختی‌های خاص خود است. اعضا هیئت علمی و کارکنان دانشگاه‌ها نیز برای مقابله با تنیدگی شغلی، خستگی‌های جسمی و روانی، باید شادابی و سلامتی روحی و جسمی خود را حفظ کنند. بنابراین، اگر میزان تحرکات بدنی خود را افزایش ندهند، ممکن است کیفیت و کمیت زندگی حرفه‌ای آنها دچار نقصان شده و یا حتی به مشکلات جسمانی و یا بعضاً روحی دچار شوند و اثربخشی آنها کاهش پیدا کند (طالب پور و همکاران، ۲۰۱۷). انگیزه‌های افراد برای شرکت در فعالیت بدنی بسیار متنوع است. برخی از عوامل انگیزشی از قبیل عوامل اجتماعی، محیطی و فرهنگی می‌توانند در تمایل یک فرد برای شرکت در فعالیت‌های بدنی و ورزشی اثرگذار باشند (گودرزی و اسدی، ۱۹۹۹).

تحقیقات نشان داده است مشارکت افراد در فعالیت بدنی معمولاً با انگیزه‌هایی مانند: تناسب اندام، حفظ سلامتی، کسب نشاط و لذت، بودن در کنار دوستان و تعامل اجتماعی، انجام می‌شود. از طرف

1. Hanseler

دیگر، محققان معتقدند موانع درک شده پیش بینی کننده خوبی برای عدم انجام فعالیت بدنی است. موانع واقعی و یا ناشی از ادراکات شخصی افراد، می‌توانند به طور بالقوه از شروع، ادامه یا از سرگیری فعالیت بدنی جلوگیری کنند. مطالعات انجام شده در این زمینه نشان می‌دهد کمبود وقت، کمبود امکانات مشغله زیاد و تنبلی و بی‌حوصلگی، مهمترین موانع مشارکت افراد در فعالیت بدنی هستند (رمضانی نژاد و همکاران، ۲۰۰۸). نتایج پژوهش‌های انجام شده حاکی از آن است که بی‌میلی و گرایش نداشتن به ورزش در جامعه دانشگاهی ایران و به ویژه در میان دانشجویان به مسئله‌ای فراگیر تبدیل شده است. اسدی و همکاران (۲۰۰۲) در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که ۳۸ درصد دانشجویان کشور اصلاً ورزش نمی‌کنند، ۵۷ درصد دانشجویان هیچ وقتی را در دانشگاه یا خوابگاه به ورزش اختصاص نداده و تنها ۲۹/۳ درصد فعالیت ورزشی دانشگاه‌ها به فعالیت‌های ورزشی اختصاص دارد.

باتوجه به آنچه گفته شد، دلایل متعدد و متنوعی نسبت به توسعه گرایش به ورزش در دانشگاه فرهنگیان وجود دارد و از آنجایی که ورزش، یکی از قوی‌ترین نهادهای تأثیرگذار در رشد و شکوفایی توانایی‌های انسان معرفی شده است، می‌توان با گسترش فعالیت‌های ورزشی در دانشگاه، سطح توانایی‌های جسمی، روحی و قوای ذهنی مخاطبان را افزایش و تنش‌های روانی، مغفول ماندن جنبه‌های تربیتی و ناراحتی‌های جسمانی را کاهش داد. از این رو در این پژوهش در پی آن هستیم که به تعیین الگوی ذهنی خبرگان در خصوص توسعه گرایش به ورزش و فعالیت بدنی با رویکرد تربیتی در دانشگاه فرهنگیان با استفاده از تکنیک روش‌شناسی کیو بپردازیم و در نهایت پس از اولویت بندی این موارد، پیشنهادهای کاربردی جهت افزایش توجه دانشگاهیان به ورزش ارائه دهیم. ارائه راهکارهای عملی برای توسعه گرایش به ورزش می‌تواند به مسئولین و برنامه‌ریزان دانشگاه این امکان را بدهد تا بر اساس اطلاعاتی دقیق میزان مشارکت را افزایش داده و نسبت به مدیریت منابع مالی، مادی و انسانی برنامه‌ریزی کارآمدتری را در نظر بگیرند. با توجه به موارد آورده شده هدف از انجام این پژوهش شناسایی الگوی ذهنی خبرگان در ارتباط با توسعه گرایش به ورزش با رویکرد تربیتی در دانشگاه فرهنگیان کشور است. سؤالی که پاسخ به آن می‌تواند راهگشای مدیران در افزایش میزان مشارکت در برنامه‌های ورزشی و به تبع آن توسعه سلامت به مفهوم عام آن در دانشگاه باشد.

روش پژوهش

این پژوهش بر اساس هدف کاربردی، به لحاظ ماهیت توصیفی-اکتشافی و به دلیل کاربرد روش‌شناسی کیو از نوع پژوهش‌های آمیخته (کمی-کیفی) است.

روش‌شناسی کیو، روشی مشتمل بر به کارگیری همزمان روش‌های کمی و کیفی است. بنابراین، نتایج بررسی و تحلیل اطلاعات به دست آمده در این پژوهش دربرگیرنده استخراج عوامل اصلی مورد اشاره در مطالعات پیشین و همراستایی این بررسی‌ها، به علاوه انجام مصاحبه کیو برای استخراج دیدگاه‌ها و تفکرات صاحب‌نظران است. همچنین از بعد کمی، از روش‌های آماری برای دسته‌بندی افراد مانند تحلیل عاملی کیو و تحلیل مؤلفه‌های اصلی استفاده می‌شود و از آن‌جا که هدف اصلی این روش، آشکار ساختن الگوهای مختلف ذهنی است نه شمارش تعداد افرادی که تفکرات مختلفی دارند، به روش پژوهش کیفی نیز نزدیک است.

جدول ۱- نمونه عبارات کیو

کد	عبارات نمونه کیو
۱	افزایش آگاهی نسبت به نقش ورزش در سلامت جسمانی
۲	افزایش آگاهی نسبت به نقش ورزش در سلامت روانی و تربیت اخلاقی
۳	تشویق و توجه ویژه به دانشجویانی که فعالیت مستمر در برنامه‌های ورزشی و تربیتی دارند
۴	اطلاع‌رسانی و بزرگ‌نمایی موفقیت‌های کسب شده در رویدادهای ورزشی
۵	پیش‌بینی‌های مناسب در خصوص وارد کردن انگیزاننده‌های بیرونی معتبر
۶	برگزاری با کیفیت مسابقات و رقابت‌های مختلف
۷	ساخت و توسعه اماکن ورزشی مناسب در محیط دانشگاه
۸	توجه به طراحی و ساخت اماکن ورزشی از نظر سهولت کاربرد و جذابیت بصری
۹	ساخت اماکن و تجهیزات متناسب با نیازهای مخاطبان
۱۰	توجه به ایمنی، بهداشت و استاندارد‌ها در طراحی و ساخت اماکن و تجهیزات
۱۱	تجهیز اماکن و فضاها با امکانات و وسایل متنوع و به روز شده
۱۲	مدیریت مناسب در زمانبندی فعالیت‌ها و برنامه اماکن ورزشی
۱۳	به‌کارگیری کارشناسان و مسئولین متخصص و آگاه در مجتمع‌ها و اماکن
۱۴	در اولویت قرار دادن حضور و استفاده دانشجویان از امکانات ورزشی
۱۵	برقراری ارتباط مناسب با سایر موسسات و سازمان‌ها برای انجام فعالیت‌های مشترک
۱۶	استفاده از قواعد بازاریابی و اسپانسرینگ برای تأمین هزینه‌های ضروری
۱۷	توسعه و ترویج فعالیت‌هایی که نیازمند هزینه‌های پایین‌تر و مشارکت بالاتری است
۱۸	استفاده از ظرفیت‌های خیرین و حامی‌گری در توسعه و تجهیز اماکن
۱۹	ورود بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری و تجهیز اماکن و فضاها
۲۰	ارائه خدمات علمی و مشاوره‌ای دانشگاه در مقابل دریافت خدمات ورزشی از سایر سازمان‌ها
۲۱	توجه به فعالیت‌هایی که نیازهای اجتماعی مخاطبان را اقماع نماید
۲۲	توجه به فعالیت‌هایی که سبک زندگی سالم را در مشارکت‌کنندگان نهادینه سازد
۲۳	اجرای برنامه‌هایی که منجر به ثبت تجربیات خوشایند متناسب با جایگاه و موقعیت شرکت‌کنندگان بشود
۲۴	همخوانی فعالیت‌ها با باورهای مذهبی و فرهنگی شرکت‌کنندگان
۲۵	طراحی برنامه‌هایی که امکان حضور اعضای خانواده نیز باشد
۲۶	پیش‌بینی فعالیت‌ها متناسب با فصول سال و در فضاهای طبیعی (کوهپیمایی، اسکی و ...)
۲۷	تنوع بخشی به فعالیت‌ها و ترویج رشته‌های ورزشی متنوع و نوین

در اولین گام، موضوعات متنوع و گوناگونی که در ارتباط با موضوع تحقیق وجود دارد و ذهن مخاطبان گفتگو را درگیر خود ساخته مشخص و جمع‌آوری شد. از ترکیب منابع مختلف از جمله مصاحبه‌های ساختار یافته، مناظره‌ها، مقاله‌های علمی-پژوهشی، کتب مرتبط با موضوع، نظرات معتبر و قابل اعتنا، یادداشت‌ها و نظایر آن، این گفتمان‌سازی تعیین و استخراج گردید. این مجموعه پس از گردآوری، به عبارت‌های کوتاه و منقطع تبدیل شد و نمونه کیو از بین آنها انتخاب گردید. بنابراین، از مجموع این عبارت‌ها که از طریق مبانی نظری پژوهش یعنی یافته‌های حاصل از سایر تحقیقات و نتایج انجام مصاحبه‌ها به دست آمده است، آنهایی که ارتباط زیاد با توسعه گرایش به ورزش تربیتی در دانشگاه فرهنگیان داشتند، در مجموع ۴۷ عبارت جمع‌آوری شد. این عبارت‌ها مربوط به توسعه گرایش به ورزش تربیتی در دانشگاه فرهنگیان بود، عبارت‌ها یا گزاره‌های استخراج شده از دیدگاه‌ها و نظرات خبرگان در دو مرحله توسط چند تن از خبرگان مدیریت ورزشی، مورد بررسی و واکاوی قرار گرفت و پس از تغییرات لازم با هدف درستی و روایی عبارت‌ها اصلاحاتی همانند حذف عبارت‌های مشابه و تکراری یا رفع ابهام آنها انجام شد و سرانجام تعداد ۲۷ عبارت به عنوان عبارت‌های نهایی نمونه کیو در پژوهش حاضر انتخاب شدند که در جدول شماره ۱ این عبارات مشخص شده‌اند. هر کدام از این عبارت‌های نمونه کیو در کارت‌های کیو که محاسبه‌ها و تحلیل‌های بعدی بر اساس این کدها انجام گردید، در این جدول آمده است. هر کدام از عبارت‌های جدول بالا، با کد مربوط به خود روی کارتی به نام کارت کیو نوشته شد. مرحله بعد، مرتب‌سازی نمودار کیو توسط شرکت‌کنندگان در پژوهش بود. در روش کیو، به طور معمول انتخاب بین بیست تا هشتاد نمونه از افراد مورد بررسی برای دستیابی به دیدگاه‌های مختلف نسبت به یک موضوع کفایت می‌کند. بنابراین انتخاب شرکت‌کنندگان از طریق روش‌های نمونه‌گیری احتمالی انجام نمی‌شود بلکه نمونه افراد معمولاً به طور هدفمند و محدود انتخاب می‌شود. در پژوهش حاضر از میان اساتید خبره، پیشکسوتان ورزش دانشگاه فرهنگیان، متخصصین و کارشناسان حوزه مدیریت و معاونت دانشجویی و معاونت فرهنگی، سرپرستان خوابگاه‌های شبانه‌روزی و نهایتاً سرپرستان مجتمع‌های ورزشی دانشگاه ۲۷ نفر، منطبق با معیارهای نمونه آماری تحقیق، به عنوان مشارکت‌کنندگان پژوهش انتخاب شدند. این انتخاب به کمک تلفیقی از نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی انجام شد. انتخاب شرکت‌کنندگان بر اساس ارتباط نزدیک آنها با موضوع پژوهش و اهمیت حضور آنها در پژوهش انجام شد. در مرحله بعد از شرکت‌کنندگان خواسته شد تا بر اساس دستورالعمل مرتب‌سازی کیو، اقدام به قرار دادن هر کدام از کارت‌ها روی نمودار کیو کنند. برای انجام این پژوهش از نمودار کیو با توزیع شبه نرمال با توزیع اجباری استفاده شده است. این نمودار برای قرار دادن ۲۷ عبارت کیو توسط شرکت‌کنندگان از درجه ۵- که به معنای مخالفت کامل با عبارت مورد نظر است تا ۵+ که به معنای موافقت کامل با عبارت کیو مد نظر است، تعبیه شده بود. پس از مرتب‌سازی عوامل توسط مشارکت‌کنندگان پژوهش، نحوه امتیازدهی هر کدام از شرکت‌کنندگان، در فرم

مخصوصی که برای این منظور طراحی شده بود، ثبت گردید. داده‌های مرتب سازی شده شرکت-کنندگان در نرم افزار (اس.پی.اس.اس)^۱ وارد شد تا به کمک تحلیل عاملی کیو ذهنیت‌های مختلف شرکت‌کنندگان شناسایی شود و به کمک آن به سؤال‌های پژوهش پاسخ داده شود. رویایی صوری نمودار و عبارات کیو نیز توسط متخصصین مدیریت ورزشی تأیید شد. به علاوه، بازخورهایی که پژوهشگر هنگام مرتب سازی کارت‌ها از شرکت‌کنندگان دریافت کرد، نماینگر این بود که عبارات‌های مناسبی برای سنجش موضوع پژوهش انتخاب شده است. برای سنجش اعتبار یا پایایی فرم‌ها و نمودارها نیز از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. آلفای کرونباخ این پژوهش ۰/۷۷ به دست آمد که بیانگر قابلیت اعتماد بالای عبارات‌های نمونه کیو و نتایج مرتب‌سازی آنها در نمودار کیو است.

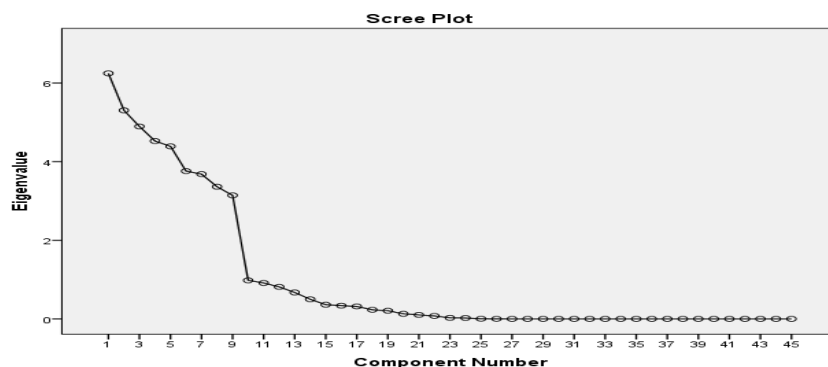
نتایج

در این مرحله از پژوهش، از رویه پژوهش‌های کمی برای شناسایی ذهنیت‌های مشابه بین شرکت-کنندگان پژوهش استفاده شد. بدین منظور از ابزار آماری تحلیل عاملی کیو استفاده گردید. روش تحلیل عاملی، اصلی‌ترین روش آماری برای تحلیل ماتریس داده‌های کیو است. مبنای این روش نیز همبستگی میان "افراد" است. از این رو از عبارت "تحلیل عاملی کیو" استفاده شد تا تأکید گردد در فرآیند تحلیل عاملی، افراد به جای متغیرها دسته بندی می‌شوند. با وجود این، از نظر آماری هیچ اختلافی بین تحلیل عاملی کیو و تحلیل عاملی عادی وجود ندارد. برای انجام تحلیل عاملی از ماتریس همبستگی استفاده شد. عامل‌ها به روش "چرخش متعامد" چرخش یافتند. گفتنی است اعداد استخراج شده از تحلیل عاملی کیو به روش مؤلفه‌های اصلی هستند.

جدول ۲- آماره‌های مربوط به تحلیل عاملی کیو در مجموع واریانس تبیین شده

مجموع چرخشی مجذور بارها			مقادیر خاص اولیه			
درصد تجمعی	درصد واریانس	مجموع	درصد تجمعی	درصد واریانس	مجموع	موارد
۱۰/۴۲۶	۱۰/۴۲۶	۴/۶۹۲	۱۳/۸۸۱	۱۳/۸۸۱	۶/۲۷۴	۱
۲۰/۸۰۱	۱۰/۳۷۵	۴/۶۶۹	۲۵/۶۷۰	۱۱/۷۸۹	۵/۳۰۵	۲
۳۰/۸۵۲	۱۰/۰۵۱	۴/۵۲۳	۳۶/۵۴۸	۱۰/۸۷۸	۴/۸۹۵	۳
۴۰/۷۴۱	۹/۸۸۹	۴/۴۵۰	۴۶/۶۰۳	۱۰/۰۵۴	۴/۵۲۵	۴
۵۰/۴۶۳	۹/۷۲۳	۴/۳۷۵	۵۶/۳۵۶	۹/۷۵۳	۴/۳۸۹	۵
۶۰/۰۱۷	۹/۵۵۴	۴/۲۹۹	۶۴/۷۱۱	۸/۳۵۶	۳/۷۶۰	۶
۶۹/۳۱۸	۹/۳۰۰	۴/۱۸۵	۷۲/۸۹۷	۸/۱۸۶	۳/۶۸۴	۷
۷۸/۴۹۸	۹/۱۸۰	۴/۱۳۱	۸۰/۳۶۷	۷/۴۷۰	۳/۳۶۱	۸
۸۷/۳۵۳	۸/۸۵۵	۳/۹۸۵	۸۷/۳۵۳	۶/۹۸۶	۳/۱۴۴	۹

جدول شماره ۳ نشان می‌دهد که از دید شرکت‌کنندگان در پژوهش ۹ عامل شناسایی شده در توسعه ورزش دانشگاه حدود ۸۷/۳۵۳ درصد از واریانس کل را در بر گرفته و پوشش می‌دهد. برای تفسیر و شناسایی عامل‌ها از ماتریس چرخش یافته عامل‌ها استفاده شد. به کمک این ماتریس مشخص می‌شود کدام یک از مشارکت‌کنندگان باعث ایجاد هر یک از الگوهای ذهنی شده‌اند.

شکل ۱ - نمودار نقطه به نقطه از الگوهای ذهنی ارایه شده توسط خبرگان شرکت کننده در تحقیق

همان‌طور که در نمودار مشاهده می‌شود تعداد ۹ نقطه از مقادیر ویژه ۱ بالاتر قرار گرفته‌اند که به معنی پوشش دادن ۹ الگوی ذهنی قابل توجه در نتیجه اولویت‌بندی مشارکت‌کنندگان است. نظر به این که کدام خبرگان باعث به وجود آمدن کدام الگوهای ذهنی شده‌اند، از ماتریس چرخش یافته عامل‌ها استفاده شد. جدول شماره ۳ الگوهای ذهنی را بر اساس موافقت مجموع خبرگان نشان می‌دهد.

جدول ۳- ماتریس چرخش یافته عامل‌ها

مشارکت‌کنندگان	الگوهای ذهنی
P5,P9,P10, P21	الگوی ذهنی ۱
P3,P6,P15,P20	الگوی ذهنی ۲
P2,P7,P8,P14	الگوی ذهنی ۳
P11,P12	الگوی ذهنی ۴
P13,P16	الگوی ذهنی ۵
P4,P15,P18	الگوی ذهنی ۶
P1,P17	الگوی ذهنی ۷
P19,P22	الگوی ذهنی ۸
P23,P25	الگوی ذهنی ۹

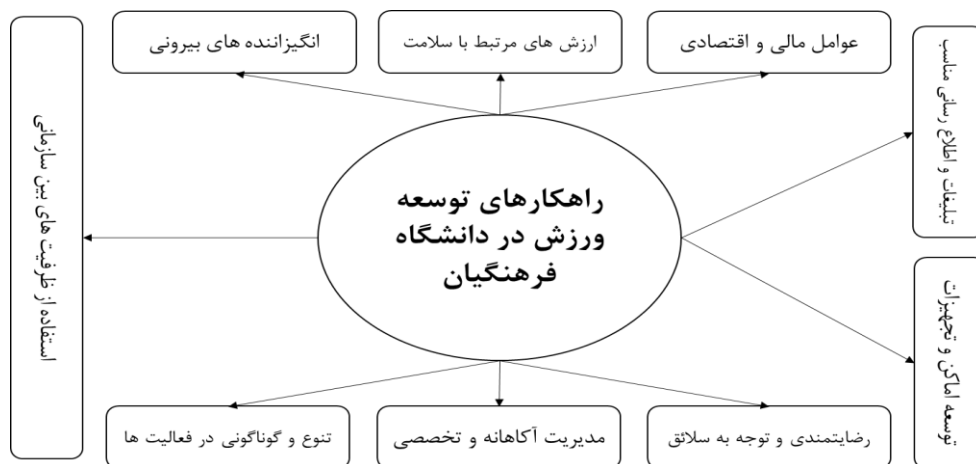
در نهایت با بررسی هر کدام از جداول کیو تکمیل شده توسط خبرگان، مجموعه عباراتی که خبرگان با یکدیگر موافقت دارند شناسایی و در غالب جدول شماره ۴ آورده شد.

جدول ۴- الگوهای ذهنی مشارکت‌کنندگان

مهمترین عوامل توافق شده توسط خبرگان	شرکت‌کنندگان
افزایش آگاهی نسبت به نقش ورزش در سلامت روانی	Q2
توجه به طراحی و ساخت اماکن ورزشی از نظر سهولت کاربرد و جذابیت بصری	Q8
توجه به فعالیت‌هایی که سبک زندگی سالم و توجه به جنبه‌های تربیتی را در مشارکت‌کنندگان نهادینه سازد	Q22
استفاده از قواعد بازاریابی و اسپانسرینگ برای تأمین هزینه‌های ضروری	Q16
توسعه و ترویج فعالیت‌هایی که نیازمند هزینه‌های پایین‌تر و مشارکت بالاتری است	Q17
استفاده از ظرفیت‌های خیرین و حامی‌گری در توسعه و تجهیز اماکن	Q18
ورود بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری و تجهیز اماکن و فضاها	Q19
توجه به فعالیت‌هایی که نیازهای اجتماعی مخاطبان را اقماع نماید	Q21
اجرای برنامه‌هایی که منجر به ثبت تجربیات خوشایند متناسب با جایگاه و موقعیت شرکت‌کنندگان بشود	Q23
طراحی برنامه‌هایی که حضور اعضای خانواده در آن امکان پذیر باشد	Q25
پیش‌بینی‌های مناسب در خصوص وارد کردن انگیزاننده‌های بیرونی معتبر	Q5
برگزاری با کیفیت مسابقات و رقابت‌های مختلف	Q6
همخوانی فعالیت‌ها با باورهای مذهبی و فرهنگی شرکت‌کنندگان	Q24
پیش‌بینی فعالیت‌ها متناسب با فصول سال و در فضاهای طبیعی (کوهپیمایی، اسکی و ...)	Q26
تنوع بخش به فعالیت‌ها و ترویج رشته‌های ورزشی متنوع و نوین	Q27
مدیریت مناسب در زمانبندی فعالیت‌ها و برنامه اماکن ورزشی	Q12
بکارگیری کارشناسان و مسئولین متخصص و آگاه در مجتمع‌ها و اماکن	Q13
در اولویت قرار دادن حضور و استفاده دانشگاهیان از امکانات ورزشی	Q14
تشویق و توجه ویژه به دانشگاهیانی که فعالیت مستمر در برنامه‌های ورزشی دارند	Q3
اطلاع‌رسانی و بزرگ‌نمایی موفقیت‌های کسب شده در رویدادهای ورزشی	Q4
برقراری ارتباطات مناسب با سایر موسسات و سازمان‌ها برای انجام فعالیت‌های مشترک	Q15
ارائه خدمات علمی و مشاوره‌ای دانشگاه در مقابل دریافت خدمات ورزشی از سایر سازمان‌ها	Q20
ساخت و توسعه اماکن ورزشی مناسب در محیط دانشگاه	Q7
ساخت اماکن و تجهیزات متناسب با نیازهای مخاطبان	Q9

همان‌گونه که اشاره شد، بر اساس مجموع واریانس‌های تبیین شده در جدول شماره ۲ عوامل شناسایی شده را می‌توان بر اساس اهمیت الگوهای ذهنی بیان نمود. به این صورت که عوامل شناسایی شده در

الگوی ذهنی شماره ۱، اهمیت بیشتری از دیگر الگوهای ذهنی دارد. زیرا ۱۳/۸۸۱ درصد از واریانس کل را تبیین می‌کند. بنابراین، اهمیت عوامل شناسایی شده در الگوهای ذهنی ۹ گانه به همان ترتیبی است که در جدول ۲ ارائه شده است. شکل زیر مدل ذهنی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش شناسایی شده را بر اساس الگوهای ذهنی نشان می‌دهد.

شکل ۲ - الگوهای ذهنی خبرگان

همین‌طور که در شکل ۲ آمده است، کلیه الگوهای ذهنی راهکارهای توسعه ورزش در دانشگاه فرهنگیان کشور می‌تواند در قالب یک مدل ذهنی آورده شود. بر این اساس در یک نگاه می‌توان با کلیه الگوهای ذهنی در خصوص پدیده مورد نظر یعنی راهکارهای توسعه ورزش در دانشگاه فرهنگیان کشور آشنایی پیدا کرد.

معرفی و تبیین الگوهای ذهنی

الگوی ذهنی ۱: نهادینه سازی ارزش‌های مرتبط با سلامت و جنبه‌های تربیتی ورزش

بر اساس این الگوی ذهنی، اگر بخواهیم ورزش در بین دانشجویان، اساتید و کارکنان دانشگاه فرهنگیان توسعه یافته و شاهد افزایش میزان مشارکت و تداوم حضور منظم آنان در فعالیت‌های ورزشی باشیم، باید تلاش کرد تا به طرق مختلف آنها را از ارزش و اهمیت سلامت و تندرستی در همه ابعاد آن، آگاه سازیم. در واقع ارزش نهادن به سلامت و اهمیت دادن به موضوع تندرستی را در ذهن آنها نهادینه کنیم. به خصوص توجه به آن دسته از فعالیت‌ها که می‌توانند بر تربیت و اخلاق حسنه فرد تأثیر

بیشتری بگذارند. این طرز تفکر طرفدار این عقیده است که اگر فرد به ارزش و اهمیت موضوعی پی ببرد، قطعاً در هر شرایطی برای دست یافتن به آن ارزش تلاش خواهد نمود.

الگوی ذهنی ۲، عوامل مالی و اقتصادی

بر طبق دیدگاه طرفداران این الگو، توسعه ورزش و ترغیب افراد به مشارکت در برنامه‌های ورزشی نیازمند پیش‌بینی، تدارک و تهیه امکانات سخت افزاری مناسب و البته پرهزینه است. تأمین هزینه ساخت، تجهیز و نگهداری این تأسیسات کاری سخت و در مواردی با توجه به بودجه‌های دانشگاه ناشدنی است. بنابراین مسئولین با استفاده از ظرفیت‌های گوناگون موجود در جامعه می‌بایست سیاست‌های مناسبی را جهت تأمین هزینه‌ها اتخاذ نمایند. از جمله این عوامل می‌توان به جلب همکاری حامیان مالی، دعوت از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، هدایت کمک‌های افراد خیر به سمت توسعه اماکن ورزشی و همچنین سرمایه‌گذاری و ترویج در ورزش‌هایی است که ضمن مشارکت افراد بیشتر نیازمند هزینه کمتری باشد. وجود سالن‌ها و فضاهای ورزشی و بهره‌مندی این اماکن از تجهیزات و وسایل پیشرفته و مناسب بر اساس دیدگاه خبرگان این الگوی ذهنی، می‌تواند به خوبی به رشد و توسعه ورزش در دانشگاه کمک نماید و تعداد بیشتری را به فعالیت در محیط‌های ورزشی ترغیب نماید.

الگوی ذهنی ۳، رضایت‌مندی و توجه به سلائق

بر اساس نظر این گروه، انسان‌ها ذاتاً تنوع طلب و دارای انگیزه‌های متفاوت و سلیقه‌های گوناگونی هستند. عدم تنوع در رشته‌های ورزشی موجود در دانشگاه و بی‌توجهی به سلیقه‌های شرکت‌کنندگان، از دلایل عدم توسعه ورزش در دانشگاه می‌تواند باشد. این گروه معتقدند اگر در دانشگاه امکانات و فضای لازم برای پوشش همه سلیقه‌ها فراهم شود قطعاً نسبت مشارکت افزایش خواهد یافت. همچنین بر اساس این الگوی ذهنی، گاهی اوقات فعالیت‌های موجود از نظر تأمین نظر غالب سلیقه‌های موجود کافی است اما نوع اداره این فعالیت‌ها از نظر زمان‌بندی، وجود تجهیزات به روز شده، تعداد وسایل متناسب با متقاضیان و ... باعث می‌شود شرکت‌کنندگان احساس رضایت نداشته باشند. اگر شرکت‌کنندگان تجربه خوشایند و احساس رضایت از حضور در مکان ورزشی داشته باشند قطعاً تمایل آنها برای استمرار و تداوم حضور در برنامه‌های ورزشی بیشتر خواهد شد.

الگوی ذهنی ۴، انگیزاننده‌های بیرونی

افرادی که در فعالیت‌های ورزشی شرکت می‌کنند از انگیزه‌های گوناگونی برخوردار هستند. برخی صرفاً برای دوری از خمودگی و تنبلی و توسعه سلامت و نشاط در محیط‌های ورزشی حاضر می‌شوند، برخی دیگر از شرکت در فعالیت‌های ورزشی بدنبال ابراز وجود هستند، برخی دیگر بودن در گروه همسالان و حضور در جمع را انگیزه مشارکت خود می‌دانند. بر اساس دیدگاه این الگوی ذهنی، اگر

شرکت‌کنندگان بدانند که شرکت آنان در فعالیت‌های ورزشی و رقابت‌های کوچک و بزرگ دانشگاهی مورد توجه مسئولین، دوستان و همکاران قرار می‌گیرد و در قبال مشارکت و موفقیت‌های کسب شده به نحو شایسته‌ای از تلاش آنان تقدیر می‌شود قطعاً حضور گسترده‌تری خواهند داشت. این الگوی ذهنی مدعی است که دانشجویان مایلند توانایی‌های خود و آنچه را که در طی یک دوره تمرینی و آموزشی کسب نموده‌اند را با همسالان خود به رقابت و مقایسه بگذارند و از این‌که بازخورد مناسبی در این زمینه به دست آورند احساس رضایتمندی و خشنودی می‌کنند. از این‌رو برگزاری رقابت‌های متنوع و با کیفیت و دریافت پاداش‌های مادی و معنوی مناسب می‌تواند به عنوان انگیزاننده بیرونی به رشد و توسعه ورزش در دانشگاه فرهنگیان کمک شایان توجهی بنماید.

الگوی ذهنی ۵، تنوع و گوناگونی در فعالیت‌ها

پیروان این الگوی ذهنی قائل به تنوع در فعالیت‌های ورزشی هستند. ایران کشوری است که از موهبت‌های طبیعی و شرایط اقلیمی متنوعی برخوردار است. موافقان این الگو معتقدند محدود کردن فعالیت‌ها به چند رشته مشخص و در یک محیط ثابت و همیشگی تمایل به مشارکت را کاهش می‌دهد. برگزاری فعالیت‌ها در محیط‌های طبیعی متناسب با شرایط اقلیمی ناحیه، تنوع بخشیدن به فعالیت‌ها از نظر نوع رشته و مکان برگزاری، در نظر گرفتن باورهای فرهنگی و اعتقادات و تناسب بین فعالیت‌ها و گرایش‌های فرهنگی می‌واند به توسعه ورزش در دانشگاه کمک کند.

الگوی ذهنی ۶، مدیریت آگاهانه و تخصصی

در این الگوی ذهنی عقیده بر این است که شاید امکانات و تجهیزات موجود به اندازه لازم در دانشگاه وجود داشته باشد، اما روش‌های مدیریتی نادرست و اعمال سلیقه‌های شخصی در مدیریت اماکن و زمان‌بندی برنامه‌ها، باعث کاهش شرکت در فعالیت‌ها شود. این گروه معتقدند اگر از مدیریت خبره و متخصص در برنامه‌های ورزشی استفاده شود و اولویت استفاده از امکانات موجود به دانشگاهیان تخصیص یابد و ارتباط مناسبی بین بخش آموزشی-اداری با بخش تربیت بدنی برقرار شود، می‌تواند مشکلات پیش‌روی توسعه ورزش در دانشگاه را به حداقل برساند و بهره‌وری را در این بخش افزایش دهد.

الگوی ذهنی ۷، تبلیغات و اطلاع‌رسانی مناسب

به باور طرفداران این نگرش یکی از نیازهای هر انسانی نیاز به دیده شدن و نیاز به اقناع ناشی از کسب موفقیت در گروه است. به عقیده خبرگان این نیاز در فعالیت‌های ورزشی هدفمند به خوبی پاسخ داده می‌شود. در این نگرش عقیده بر این است که اگر فرد بداند که بر اثر شرکت در برنامه‌ها و رقابت‌های ورزشی قادر به نمایش توانمندی‌های خود می‌باشد، تمایل و علاقمندی بیشتری برای مشارکت از خود بروز خواهد داد. همچنین در صورتی که احساس نماید که توانمندی‌های او دیده شده و تلاش

او مورد تقدیر و توجه قرار خواهد گرفت قطعاً تمایل به شرکت در او بیشتر شده و منجر به توسعه حضور او و همراهان او در محیط‌های ورزشی می‌شود. این الگوی ذهنی تأکید می‌کند که برای رسیدن به این هدف دانشگاه باید افرادی را که در برنامه‌های ورزشی شرکت مستمر و منظم دارند به نحو مطلوب و مناسبی مورد توجه و تقدیر قرار دهد و موفقیت‌ها و تلاش‌های آنان در محیط دانشگاه را به اطلاع عموم برساند و نشان دهد که حضور فعالانه در این دست از فعالیت‌ها دارای ارزش است و افراد شرکت‌کننده را از امتیازات خاص بهره‌مند سازد قطعاً در چنین حالتی سایر افراد برای شرکت در برنامه‌های ورزشی انگیزه و میل بیشتری به دست خواهند آورد.

الگوی ذهنی ۸، استفاده از ظرفیت‌های بین سازمانی

دانشگاه‌ها به دلیل جایگاه ویژه اجتماعی و مقبولیت خاصی که در جامعه دارند همیشه در کنار سازمان‌ها و نهادهای رسمی و غیر رسمی از امتیازات ویژه‌ای برخوردار هستند. اما می‌دانیم که دانشگاه‌ها نیز بر اساس رسالت و مأموریت خود دارای محدودیت‌ها و موانعی نیز هستند. پیروان این الگو معتقدند دانشگاه باید بتواند به طرق مختلف با سایر سازمان‌ها و نهادهای شهری ارتباط برقرار نماید و در این ارتباط باید بتواند با هدف تنوع بخشی، از امکانات و توانمندی‌های سایر سازمان‌ها برای توسعه ورزش در سازمان خود بهره‌مند گردد. بدیهی است در مقابل خدمات مورد نیاز را در اختیار سازمان‌های دیگر قرار دهد. در این دیدگاه تهاتر و تبادل امکانات و قابلیت‌ها در بین سازمان‌ها می‌تواند به رشد و توسعه ورزش منجر شود.

الگوی ذهنی ۹، توسعه اماکن و تجهیزات

موافقان با این الگو معتقدند سلیقه و نیاز دانشگاهیان، در مواردی متفاوت از سایر گروه‌های اجتماعی می‌تواند باشد. اگر در محیط دانشگاه ساخت و توسعه اماکن ورزشی به درستی انجام شود و شأن و جایگاه استفاده‌کنندگان از این امکانات از قبل پیش‌بینی شود قطعاً منجر به احساس رضایتمندی بیشتری در مخاطبان می‌شود و گرایش به مشارکت را افزایش می‌دهد.

بحث و نتیجه‌گیری

جوامع صنعتی و مدرن امروزی با وجود ارائه انواع مزیت‌ها به انسان و ساده کردن زندگی او نسبت به دهه‌های گذشته، او را در معرض کم تحرکی و مواجهه با خطر ابتلا به انواع بیماری‌های مرتبط با آن قرار داده است. سبک زندگی کم تحرک و پراسترس در این نوع از جوامع انسانی، موجب افزایش احتمال ابتلا به بیماری‌های جسمی و روحی شده است. از این رو پرداختن به ورزش و فعالیت‌های جسمانی منظم و مستمر به‌عنوان یکی از موثرترین شیوه‌های مواجهه با این خطر از طرف متخصصین و صاحب‌نظران حوزه سلامت معرفی شده است. اکنون بسیاری از مردم می‌دانند برای برخورداری از

یک زندگی سالم و توام با نشاط باید دقایقی از برنامه هفتگی خود را به شرکت در برنامه‌های ورزشی اختصاص دهند. دانشگاه فرهنگیان با توجه به رسالت ویژه‌ای که دارد بیش از هر سازمان دیگری نیازمند توجه به این مقوله است؛ چرا که مأموریت این سازمان تربیت و آموزش معلمانی است که خود می‌بایست حداقل ۳۰ سال پس از فارغ التحصیلی به آموزش و تعلیم نسل‌های بعد از خود اشتغال یابند. نهادینه شدن برخی از ارزش‌های مثبت و درک ضرورت آن می‌تواند در پایبندی آنان به انتقال این مفاهیم به نسل‌های بعدی از طریق این گروه تضمین گردد.

همان‌طور که از ابتدای این مقاله قابل درک بود، محققین در پی یافتن الگوی ذهنی خبرگان در خصوص عوامل مؤثر بر توسعه ورزش با رویکردی تربیتی در دانشگاه فرهنگیان بودند. استخراج ۹ الگوی ذهنی از دیدگاه خبرگان این دانشگاه محققین را یاری نمود تا بتوانند موارد ذیل را به عنوان نتیجه پژوهش ارائه نمایند:

براساس یافته‌های تحقیق اولین الگوی ذهنی حاصل از پاسخ‌های شرکت‌کنندگان، نهادینه‌سازی ارزش‌های مرتبط با سلامت و تندرستی است. این گروه اعتقاد دارند که اگر دانشجویان، اساتید و کارکنان دانشگاه پی به ارزش واقعی ورزش و فعالیت‌های جسمانی و نقش آن در حفظ سلامت و تندرستی خود ببرند، در هر شرایط و موقعیتی شرکت در برنامه‌های ورزشی را در برنامه‌های هفتگی زندگی خود می‌گنجانند و از آن غفلت نمی‌کنند. آنها پیشنهاد می‌کنند دانشگاه باید با سیاست‌گذاری‌های مناسب ضمن درونی‌سازی ارزش مشارکت در فعالیت‌های ورزشی، با طراحی و ساخت و تجهیز اماکن ورزشی و توجه خاص به مسائل زیبایی‌شناختی این فضاها، تصویری مثبت در ذهن کاربران به‌وجود بیاورد. این گروه معتقدند آموزش سبک زندگی سالم و تأکید بر اهمیت آن، شرط لازم برای افزایش تعداد شرکت‌کنندگان در فعالیت‌های ورزشی و توسعه کمی ورزش در دانشگاه است. نتایج تحقیقات انجام شده توسط تند نویس و همکاران (۲۰۰۵)، تاتار و همکاران (۲۰۰۹)، با این بخش از یافته‌های تحقیق همخوانی دارد. همچنین عباس شعبانی و همکارانش (۲۰۱۱) در تحقیق خود کم بودن آگاهی جامعه در مورد فواید فعالیت‌های بدنی و زیان کم تحرکی را به عنوان یکی از عوامل مهم عدم گرایش به مشارکت در برنامه‌های ورزشی عنوان کردند که با نظر طرفداران این الگوی ذهنی مطابقت دارد.

الگوی ذهنی دیگری که از نظرات شرکت‌کنندگان در این تحقیق استخراج گردید، دیدگاهی است که مسائل مالی و اعتبارات را در اولویت قرار می‌دهد. باورمندان به این عقیده چنین ابراز کردند که دانشگاه باید بتواند به طرق مختلف مانند جلب نظر حامیان مالی، امکان ورود سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در پروژه‌های مرتبط با ورزش، هدایت کمک‌های خیرین و واقفین به سمت ورزش و استناد و استفاده از قواعد علمی بازاریابی ورزشی، منابع مالی مورد نیاز بخش ورزش دانشگاه را تأمین نماید و کاستی‌های ناشی از نبود اعتبارات رسمی را از این طریق جبران نماید. خبرگان موافق با این دیدگاه

معتقدند توسعه ورزش نیازمند برخورداری از امکانات، تجهیزات و فضاهای مناسب است. البته منابع مالی و اعتبارات تخصیصی پاسخگوی این نیازها نیست و دانشگاه به تنهایی قادر به تأمین هزینه‌های مورد نیاز نخواهد بود. پس ضروری است به پیشنهاد آنها در این زمینه توجه شود. یافته‌های تحقیقات انجام شده توسط عباس شعبانی (۲۰۱۱)، تندنویس و همکاران (۲۰۰۵)، مظفری و صفا نیا (۲۰۰۴)، لهسایی زاده و همکاران (۲۰۰۶) دیدگاه این گروه از خبرگان را حمایت می‌نماید. همچنین فتحی (۲۰۱۰) در تحقیق خود دسترسی به امکانات ورزشی در دانشگاه را به‌عنوان یکی از عوامل توسعه ورزش معرفی کرد که با یافته این تحقیق همخوانی دارد. همچنین فدایی کیوانی و همکاران (۱۳۹۶) چالش‌های ساختاری، زمینه‌ای، رفتاری، مدیریتی و محیطی بی‌شماری را برای امر خصوصی سازی اعلام کردند. با رفع این چالش‌ها می‌توان شاهد جریانات مثبتی در آموزش و پرورش و به تبع آن دانشگاه فرهنگیان کشور بود.

گروهی از خبرگان مورد سؤال در این پژوهش معتقدند برای توسعه ورزش تربیتی در دانشگاه فرهنگیان اولویت مهم توجه به نیازهای روانی و اجتماعی دانشگاهیان است. آنها بر این باورند اگر ورزشکاران از حضور خود در محیط‌ها و برنامه‌های ورزشی تجربه خوشایندی به دست بیاورند و اگر نیازی که به خاطر آن در محیط‌های ورزشی حاضر می‌شوند به خوبی پاسخ داده شود و اقناع گردد، قطعاً میل به مشارکت را در آنان تقویت می‌شود و منجر به خلق یک عادت مثبت در آنان خواهد شد و از پایایی بیشتری نیز برخوردار می‌شود. این گروه معتقدند برای ایجاد یک حس و تجربه خوشایند در شرکت‌کنندگان، می‌توان شرایطی را فراهم نمود که دانشگاهیان بتوانند با اعضا خانواده و دوستان خود در فعالیت‌ها شرکت نمایند و ضمن پرداختن به فعالیت از بودن در کنار عزیزان خود حداکثر لذت را ببرند. نتایج این بخش از تحقیق با یافته‌های سایر محققین همانند قدرت نما و حیدری نژاد (۲۰۱۳)، فتحی (۲۰۱۰)، نیک و رز و یزدان پناه (۲۰۱۵) همخوانی دارد. یافته‌های پژوهش جامی الاحمدی (۲۰۱۴) با تأکید بر دو عامل انگیزاننده‌ها و عوامل اجتماعی-فرهنگی به عنوان عوامل توسعه و نهادینه‌سازی ورزش در دانشگاهیان، نظر این گروه از خبرگان را تأیید می‌نماید.

از جمله اولویت‌هایی که شرکت‌کنندگان در این تحقیق به آن توجه ویژه نشان دادند، انگیزاننده‌های بیرونی است. این گروه از خبرگان عقیده دارند علاوه بر انگیزه‌های مختلف درونی افراد برای شرکت در برنامه‌ای ورزشی، همانند برخوردار شدن از سلامت جسمانی و دستیابی به نشاط روحی و روانی که از نتایج و پیامدهای مهم مشارکت در برنامه‌های منظم ورزشی است، بسیاری از افراد مایلند که نتیجه تلاش و ممارست آنها از طریق عوامل بیرونی به خوبی پاسخ داده شود. آنها معتقدند دریافت جوایز و تقدیرهای ارزشمند و درخور از طرف دانشگاه می‌تواند گرایش به مشارکت را افزایش دهد و توسعه ورزش را به همراه داشته باشد. این گروه برگزاری مسابقات و رقابت‌های متنوع و مختلف را، که

عرصه‌ای برای نمایش توانمندی‌ها و مکانی برای دریافت تشویق‌های محیطی و بیرونی است، یکی دیگر از راه‌های توسعه ورزش معرفی می‌کنند. قدرت نما و حیدری نژاد (۲۰۱۳)، جامی الاحمدی (۲۰۱۴) در تحقیقات خود به نتایج مشابهی دست یافته‌اند.

در میان جمع نخبگان مورد سؤال در این پژوهش، گروهی اولویت ذهنی غالب را توجه به همه انواع سلیقه‌ها در ورزش و تنوع بخشی به برنامه‌های ورزشی و فعالیت‌های بدنی ابراز داشتند. این گروه بر این باورند محدود کردن فعالیت‌ها در دانشگاه به چند رشته سنتی و تکراری بودن نوع ورزش‌های موجود در دانشگاه و همچنین ثابت و همیشگی بودن مکان انجام فعالیت منجر به دلزدگی و خستگی روحی در شرکت‌کنندگان می‌شود. از این رو لازم است دانشگاه در برنامه‌ریزی‌های خود ضمن توسعه امکانات در زمینه‌های گوناگون و متنوع ورزشی، شرایطی را فراهم آورد تا ورزشکاران و علاقمندان بتوانند در محیط‌هایی غیر از محیط تکراری سالن یا باشگاه ورزشی همیشگی به ورزش بپردازند. اجرای فعالیت‌ها در طبیعت یا در مکان‌های ورزشی دیگر به صورت اردوهای ورزشی به تحقق این امر کمک می‌نماید.

در این ارتباط لهسایی زاده، جهانگیری و تابعیان (۲۰۰۶) امکان دسترسی به امکانات ورزشی خارج از دانشگاه را عاملی برای توسعه و ترویج ورزش در دانشجویان دانستند. همچنین بر اساس نتایج تحقیق جامی الاحمدی (۲۰۱۴)، قدرت نما و حیدری نژاد (۲۰۱۳) و فتحی (۲۰۱۰) این دیدگاه مورد تأیید و تقویت قرار می‌گیرد.

جمعی از شرکت‌کنندگان در این تحقیق معتقدند به‌کارگیری مدیریت خبره و آگاه، به‌ویژه در زمینه مدیریت مناسب و زمان‌بندی فعالیت‌ها و برنامه‌ریزی اماکن ورزشی و کلاس‌های آموزشی در هر ترم، اهمیت دادن به حضور کارشناسان و مسئولین خبره ورزشی در پست‌های مربوطه و نهایتاً عدم واگذاری تأسیسات و فضاها در شرایط معمول به غیر دانشگاهیان از جمله مواردی است که می‌تواند موجب جلب نظر بخش بزرگتری از دانشگاهیان برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی و توسعه بیشتر ورزش در دانشگاه شود. این گروه عقیده دارند با توجه به ظرفیت‌های فیزیکی و زیرساخت‌های ورزشی دانشگاه که محدود است و در مواردی با حجم متقاضیان همخوانی ندارد، شایسته است مدیریت دانشگاه به‌ویژه در بخش فعالیت‌های ورزشی به گونه‌ای برنامه‌ریزی نمایند که تداخلات زمانی نامطلوب به حداقل برسد. ضمناً امکانات موجود تا حد امکان به استفاده‌کنندگان خود دانشگاه فرهنگیان اختصاص یابد و به افراد خارج محیط دانشگاه تا حد امکان واگذار نشود. جامی الاحمدی در تحقیق خود (۲۰۱۴) عامل مدیریتی را یکی از عوامل مؤثر پنجگانه در راه توسعه ورزش و نهادینه سازی آن در دانشگاه‌های تهران معرفی کرد.

خبرگان مشارکت کننده در این پژوهش الگوهای ذهنی دیگری را نیز مطرح نمودند از آن جمله می توان به اهمیت دادن به تبلیغات مناسب و اطلاع رسانی از فعالیتها انجام شده، موفقیت های کسب شده، رشد و ترقی در امکانات و تجهیزات و مواردی از این دست اشاره نمود.

همچنین برخی دیگر بر استفاده از ظرفیت های سایر سازمان ها و برقراری ارتباطات مناسب با دیگر سازمان هایی که می توانند شرایط مطلوب و تنوع لازم را در محیط و امکانات بوجود بیاورند را توصیه نمودند و اولویت پیشنهادی خود معرفی کردند. گروهی نیز دیده شدن شأن و جایگاه دانشگاهیان و متناسب سازی ساخت و توسعه اماکن و تجهیزات ورزشی درخور دانشگاهیان را اولویت دانستند. همچنین دانکن^۱ و همکاران (۲۰۰۳) نشان دادند سطح فعالیت بدنی و ورزش از وضعیت اجتماعی-اقتصادی تأثیر می پذیرد.

به طور کلی می توان از نتایج این تحقیق و مطالعات انجام شده در تحقیقات همسو با تحقیق پیش رو به این جمع بندی رسید که خبرگان مورد سؤال در این پژوهش الگوهای ذهنی موثر در توسعه ورزش در دانشگاه فرهنگیان را بر اساس تجارب و آگاهی های محیط کاری خود به نحوی مطرح نموده اند که دارای جنبه های متفاوت و تقریباً جامعی است. الگوهای مطرح شده توسط آنان، مانند بسیاری از یافته ها در تحقیقات همسو به مواردی همچون نیاز به توسعه زیرساخت ها و اماکن، مدیریت تخصصی، تأمین منابع مالی و سرمایه گذاری لازم از طرق مختلف و مجاز، دیده شدن تنوع سلیقه ها و مسایل فرهنگی و اجتماعی و موارد مربوط به انگیزاننده مربوط می شود.

در پایان محققین امیدوارند مسئولین و برنامه ریزان ورزش تربیتی در دانشگاه فرهنگیان با مطالعه یافته های این تحقیق، که برآمده از نظرات تعداد قابل توجهی از کارشناسان و، مسئولین و اعضا هیئت علمی این دانشگاه است، بتوانند بهترین تصمیم گیری و شایسته ترین اقدامات را در این حوزه داشته باشند.

منابع

1. Asadi, Z, Moradi, MR, Namazizadeh, M. (2011). Investigating the motivations and factors hindering the participation of Shahrekord University students in extracurricular sports activities and providing a solution. 1st National conference on new scientific achievements in the development of sport and physical. <https://civilica.com/doc/167672/>. SPORTIAU01_227
2. Duncan, M. (1996). Understanding Persistent Poverty: Social Class Context in Rural Communities. *Rural sociology*, 61(1): 103-124.

3. F. GHafouri, M. S. Memarzadeh, S. Alavi.(2019). Determining the Contribution and Role of the Executive Organizations in Development of community Sport. Applied Research of Sport Management. 8(1):11-23. (Persian).
4. Fadaie Keyvani, R, Pourmohammad , M, Pourmohammad, M. (2018) Privatization in the Iranian Education System: Challenges and Solutions, Second International Conference on Management and Accounting, Salehian Institute of Higher Education, Tehran, <https://www.civilica.com/Paper-MANAGECONF02->
5. Fathi. S, (2007). Sociological Explanation of Student Sports Participation. Social Science Research Journal, 3(4), 145-173. (Persian).
6. Ghodratna ma. A, Heydari nezhad. S, Davoodi. I, Rayegan. A. (2011). The Relationship between Social Economic Status (SES) and Physical Activity of Students of Shahid Chamran University of Ahvaz. Proceedings of the 6th National Conference of Iranian Students of Physical Education and Sport Sciences. Tehran. (Persian).
7. Ghoramaleki. A, Barkhordari. Z, Movahedi. F, (2017). Professional behavior in school. 2nd edition. Tehran: Shahid Mahdavi. (Persian).
8. Goudarzi. M, Asadi. H, (2000). Analysis of the amount and type of leisure and sports activities. Movement, 2(4), 21-36. (Persian).
9. Henseler, J. (2012). PLS-MGA: A non -parametric approach to partial least squares-based multi-group analysis. In Challenges at the interface of data analysis, computer science, and optimization. Springer. 21 – 23. 10.1007/978-3-642-24466-7_50
10. Lahsaiy zadeh. A, Jahangiri, J. Tabeiyan. H. (2006). Investigating the Factors Affecting Students' Interest in Sport: A Case Study of Students of Shiraz University of Medical Sciences. Journal of Social and Human Sciences Shiraz University, 24(2), 105 – 95. (Persian).
11. Lahsaiy zadeh. A, Jahangiri, J. Tabeiyan. H. (2006). Investigating the Factors Affecting Students' Interest in Sport: A Case Study of Students of Shiraz University of Medical Sciences. Journal of Social and Human Sciences Shiraz University, 24(2), 105 – 95. (Persian).
12. Mozafari, SAA. Safania, AM. (2002). How to spend leisure time of students of Islamic Azad universities of the country, with emphasis on sports activities. Olympic quarterly, 10(2): 117-126. (Persian).
13. Nikvarz,T, Yazdanpanah, L. (2015), Relationship between Social Factors and Social Health among Students of Shahid Bahonar University of Kerman. Journal of Applied Sociology, 59(3), 19-22.
14. Shabani. A, Ghafouri. F, Honari. H, (2012). The Challenges of Public Sports in Iran. Journal of Research in Sport Science, 10, 13-26. (Persian).
15. Talebpour. M, Sahebkaran. M, Mosalanezhad. M, Rajabi. M, (2017). A Comparative Study of Factors Affecting the Institutionalization of Sport among Students. Journal of Research in Educational Sport, 11, 55-70. (Persian).
16. Tatar, F. M. (2009). Perceived barrier to physical activity among IIUM students: self-efficacy as mediator. Unpublished master's thesis, International Islamic University Malaysia, Malaysia.
17. Tondnevis,F, Afarinesh khaki, A, mozaffari, A. (2005). Comparing the views of faculty members, coaches, athletes, and managers on how to develop public sports. Journal of Motor and Exercise, Sciences, 5, 1-22 (Persian).

18. Jami Alahmadi, A.(2014).determine the factors affecting the institutionalization of thestudents in physical activity and outlines: case study Universities of Tehran [thesis].Tehran, Shahid Beheshti university. (Persian).

ارجاع دهی

رمضانی، فریبرز؛ طالب پور، مهدی؛ شجیع، کیانوش. (۱۳۹۹). شناسایی الگوهای ذهنی راهکارهای توسعه ورزش با رویکرد تربیتی در دانشگاه فرهنگیان کشور. پژوهش در ورزش تربیتی، ۸(۲۰): ۱۱۵-۳۲. شناسه دیجیتال: 10.22089/res.2020.7963.1748

Ramezani, F; Talebpour, M; SHajie, K. (2020). Identifying of Mental Paradigms of Sports Development Strategies with the Educational Approach at Farhangian University. *Research on Educational Sport*, 8(20): 115-32. (Persian). DOI: 10.22089/res.2020.7963.1748

Identifying of Mental Paradigms of Sports Development Strategies with the Educational Approach at Farhangian University

F. Ramezani¹, M. Talebpour², K. SHajie³

1. Instructor: Physical Education department: Farhangian University: Tehran, Iran
2. Professor, sport science faculty, Ferdowsi university, Mashhad, Iran (Corresponding Author)
3. Ph.D. sport management, Ferdowsi University, Mashhad, Iran

Received: 2019/10/11

Accepted: 2020/04/01

Abstract

This study base on objective was of applied research, and with respect to nature was of exploratory and descriptive and because of Q-methodology and structural equation modeling was of mixed researches. The population of study included all the elite professors and experts, sport veterans at university, administrative directors, hostel managers and Supervisors who were active in this area. The research method was of purposive and snowball sampling and the quantitative section was randomly determined. In order to do this study, Q chart with semi-normal distribution with mandatory distribution was used. Sorted data of participants were entered in SPSS software so that various mentalities of participants be identified using Q factor analysis and finally the quantitative research model was tested after making a qualitative questionnaire in the form of structural equation modeling. Based on findings of this study, 9 distinctive mental paradigms were identified on sports development strategies with the educational approach at Farhangian University. Findings of this study introduced the most important factors including the importance of external motivational factors, development of appropriate and standardized facilities and equipment, paying attention to physical, educational and psychological needs of individuals, the possibility of family and friends cooperation in activities, the internalization of the value of participation in sport programs at Farhangian university. The management of Farhangian University about the extracted mental models can help the development of sport in the university and guide its organization towards the higher educational goals of the university.

Keywords: Subjective Patterns, Sport Development, Farhangian University, Q Methodology

-
1. Email: Farali1345@gmail.com
 2. Email: mtalebpour@um.ac.ir
 3. Email: kianooshhajie@yahoo.com